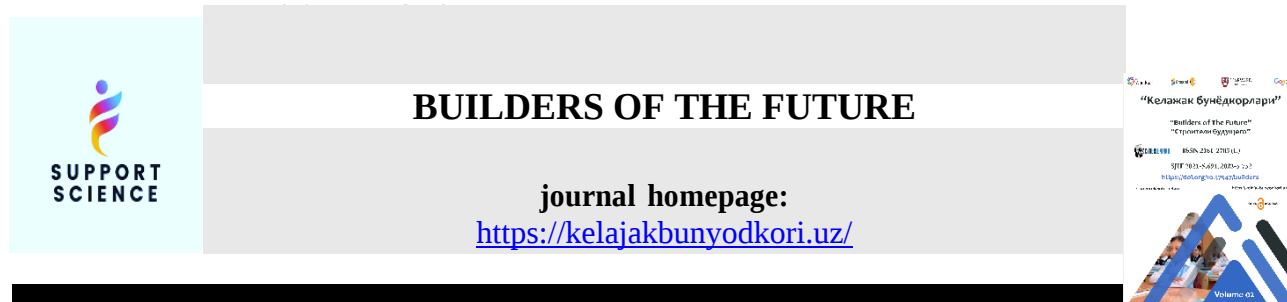

USTOZ AI — A MODERN SOURCE OF KNOWLEDGE AND VOCATIONAL SKILLS FOR YOUTH

Islom Jahonov

Staff Member at Alisher Navoi Uzbek Language and Literature University

Young Researcher in the Youth Direction

Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: Artificial intelligence, digital education, educational technologies, interactive learning, vocational education, mobile application, youth potential, gamified education.

Received: 14.01.26

Accepted: 15.01.26

Published: 16.01.26

Abstract: This study analyzes the impact and effectiveness of the “Ustoz AI” mobile application in enhancing youth education and vocational training in Uzbekistan. The application provides free access to over 35 vocational courses and 12 general education subjects, integrating artificial intelligence-based interactive teaching methods and gamified learning elements. Through personalized learning pathways, portfolio creation, and certification opportunities, the platform increases student motivation, knowledge retention, and practical skills acquisition. Additionally, it allows learners to access expensive courses without financial barriers, fostering inclusivity in education. The findings suggest that “Ustoz AI” significantly contributes to digital education development, encourages creative and independent learning, and prepares youth for modern professions. The study highlights the application’s role as a comprehensive educational tool that combines technology, interactivity, and innovation to enhance learning outcomes and youth engagement in Uzbekistan.

USTOZ AI — YOSHLAR UCHUN ZAMONAVIY BILIM VA KASB-HUNARLAR MANBAI

Islom Jahonov

Yoshlar yo‘nalishi bo‘yicha yosh tadqiqotchi

Alisher Navoiy nomidagi O‘zbek tili va adabiyoti universiteti xodimi

Toshkent, O‘zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit soʻzlar: Sunʼiy intellekt, raqamli taʼlim, taʼlim texnologiyalari, interaktiv oʻqitish, kasb-hunar taʼlimi, mobil ilova, yoshlar salohiyati, oʻyinlashtirilgan taʼlim.

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot “Ustoz AI” mobil ilovasining Oʻzbekistonda yoshlar taʼlimi va kasb-hunar tayyorgarligini rivojlantirishdagi taʼsiri va samaradorligini tahlil qiladi. Ilova 35 dan ortiq kasb-hunar kurslari va 12 ta umumiy taʼlim fanlariga bepul kirish imkoniyatini taqdim etadi, sunʼiy intellektga asoslangan interaktiv oʻqitish metodlari va oʻyinlashtirilgan taʼlim elementlarini integratsiyalaydi. Shaxsiylashtirilgan oʻquv yoʻllari, portfel yaratish va sertifikat olish imkoniyatlari orqali platforma talabalar motivatsiyasini oshiradi, bilimlarni mustahkamlashga yordam beradi va amaliy koʻnikmalarni egallashni ragʻbatlantiradi. Bundan tashqari, ilova oʻquvchilarga qimmat kurslarga moliyaviy toʻsiqlarsiz kirish imkonini beradi va taʼlimda inklyuzivlikni rivojlantiradi. Natijalar “Ustoz AI” raqamli taʼlimni rivojlantirishga sezilarli hissa qoʻshishini, ijodiy va mustaqil oʻqishni ragʻbatlantirishini hamda yoshlarni zamonaviy kasblarga tayyorlashini koʻrsatadi. Tadqiqot ilovaning texnologiya, interaktivlik va innovatsiyalarni birlashtirgan keng qamrovli taʼlim vositasi sifatida oʻquv natijalarini va yoshlar ishtirokini oshirishdagi rolini taʼkidlaydi.

USTOZ AI — СОВРЕМЕННЫЙ ИСТОЧНИК ЗНАНИЙ И ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ НАВЫКОВ ДЛЯ МОЛОДЕЖИ

Ислам Джахонов

*Сотрудник Университета узбекского языка и литературы имени Алишера Навои, молодой исследователь в направлении молодежи
Ташкент, Узбекистан*

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Искусственный интеллект, цифровое образование, образовательные технологии, интерактивное обучение, профессиональное образование, мобильные приложения, потенциал молодежи, геймифицированное образование.

Аннотация: Это исследование анализирует влияние и эффективность мобильного приложения «Ustoz AI» на повышение уровня образования и профессиональной подготовки молодежи в Узбекистане. Приложение предоставляет бесплатный доступ более чем к 35 профессиональным курсам и 12 общеобразовательным предметам, интегрируя интерактивные методы обучения на базе искусственного интеллекта и элементы геймификации. С помощью персонализированных образовательных маршрутов, создания портфолио и возможностей сертификации платформа

повышает мотивацию студентов, улучшает усвоение знаний и способствует приобретению практических навыков. Кроме того, приложение позволяет обучающимся получать доступ к дорогостоящим курсам без финансовых барьеров, способствуя инклюзивности образования. Результаты исследования показывают, что «Ustoz AI» существенно способствует развитию цифрового образования, стимулирует креативное и самостоятельное обучение и готовит молодежь к современным профессиям. В исследовании подчеркивается роль приложения как комплексного образовательного инструмента, объединяющего технологии, интерактивность и инновации для улучшения результатов обучения и вовлечения молодежи в образовательный процесс в Узбекистане.

Kirish. Bugungi kunda bilim olishning an'anaviy manbalari — kitoblar, o'qituvchilar va kurslar — hali ham ahamiyatini saqlab qolgan bo'lsa-da, ta'lim jarayoni sezilarli darajada raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektning rivojlanishi bilan boyidi. Sun'iy intellekt (SI) hayotimizga kirib kelishi bilan ta'lim tizimi yangi imkoniyatlarga ega bo'ldi: u o'quvchilarga individual yondashuvni ta'minlaydi, murakkab mavzularni soddalashtirib tushuntiradi va bilimga bo'lgan qiziqishni oshiradi (Luckin et al., 2016).

Shu nuqtai nazardan "Ustoz AI" loyihasi zamonaviy ta'limda yangi davrni boshlab bergan ilg'or tashabbuslardan biri hisoblanadi. Bu platforma yoshlarning o'quv jarayoniga bo'lgan intilishini qo'llab-quvvatlaydi, ularni mustaqil ravishda bilim olishga rag'batlantiradi hamda o'qituvchilarga o'quv jarayonini samarali tashkil etishda yordam beradi. "Ustoz AI" ning asosiy afzalligi — o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda bilim berish qobiliyatidir (Zhou, 2020).

So'nggi yillarda O'zbekistonda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) sohasida katta rivojlanish kuzatilmoqda. Yoshlar ishlari agentligi tomonidan amalga oshirilayotgan "Ibrat Academy", "Mutolaa", "Uzchess", "Qizlar akademiyasi" kabi loyihalar o'quvchilar va talabalarga raqamli bilim olish imkoniyatlarini kengaytirmoqda (Yoshlar ishlari agentligi, 2022). Shu kontekstda "Ustoz AI" loyihasi ham yoshlarni intellektual rivojlantirish, bilim olish jarayonini interaktiv va qulay shaklga keltirishda muhim rol o'ynamoqda.

Shuningdek, sun'iy intellektga asoslangan ta'lim tizimlari o'quv jarayonini individuallashtirish, resurslarni samarali taqsimlash va o'quvchilarning bilim darajasini real vaqt rejimida kuzatish imkonini beradi. Bu esa nafaqat o'quvchilar, balki o'qituvchilar va ta'lim muassasalari uchun ham foydali hisoblanadi (Holmes et al., 2019). Shu bois, "Ustoz AI" kabi

platformalar ta'limning sifatini oshirish, yoshlar o'rtasida mustaqil va izchil bilim olish odatini shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Ushbu ishning maqsadi — “Ustoz AI” loyihasining ta'lim tizimidagi o'rnini, foydalari va yoshlar bilim olish jarayoniga ta'sirini tahlil qilishdir.

“Ustoz AI” mobil ilovasi foydalanuvchilarga dunyoning istalgan nuqtasidan turib bilim olish imkonini taqdim etadi. Ilova ta'lim jarayonini interaktiv, oson va samarali tashkil etish maqsadida bir nechta asosiy komponentlarni o'z ichiga oladi. Ilovada 35 dan ortiq zamonaviy kasb-hunar kurslari mavjud bo'lib, ular foydalanuvchilarga amaliy ko'nikmalarni egallash imkonini beradi va mustaqil ishlash hamda kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi (Chen, Chen & Lin, 2020). Shu bilan birga, 12 ta umumta'lim fanlari bo'yicha darslar — matematika, fizika, kimyo, biologiya, ona tili va ingliz tili kabi fanlarni o'z ichiga oladi. Har bir dars o'quv materiallarini bosqichma-bosqich, oson tushunarli shaklda yetkazadi va mavzularni chuqurroq anglash imkonini yaratadi (Luckin et al., 2016).

Ilova shuningdek sun'iy intellekt yordamida interaktiv o'qitish tizimini taqdim etadi. U foydalanuvchining bilim darajasini tahlil qilib, darslarni shaxsiy ehtiyojga mos ravishda tavsiya qiladi, xatoliklarni aniqlash va ularni tuzatishda yordam beradi (Holmes, Bialik & Fadel, 2019). Bu yondashuv o'quv jarayonini samarali va motivatsion qiladi. Ta'lim jarayonini qiziqarli qilish maqsadida o'yinlashtirilgan elementlar, viktorinalar, mini-testlar va interaktiv mashqlar ham mavjud. Foydalanuvchilar o'z portfoliolarini yaratib, erishgan natijalarini va loyihalarini saqlash imkoniga ega bo'lib, bu ularni mas'uliyat va muvaffaqiyat hissi bilan rag'batlantiradi (Baker & Siemens, 2014).

Har bir kursni muvaffaqiyatli yakunlagan foydalanuvchilarga sertifikatlar taqdim etiladi. Sertifikatlar nafaqat bilim darajasini tasdiqlaydi, balki kelajakdagi kasbiy faoliyatda yoki ta'lim jarayonida motivatsiya manbai sifatida xizmat qiladi (Yoshlar ishlari agentligi, 2022). Ilovaning metodikasi bosqichma-bosqich o'rganish modeliga asoslangan bo'lib, har bir dars oldingi mavzularni mustahkamlashga va yangi bilimlarni integratsiyalashga yo'naltirilgan. Bu yondashuv o'quvchilarning bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishini ta'minlaydi va ularni mustaqil o'rganishga rag'batlantiradi (Zhou, 2020). Shu tariqa, “Ustoz AI” nafaqat ma'lumot olish vositasi, balki zamonaviy ta'lim tizimida samarali va motivatsion o'quv platformasi sifatida ajralib turadi.

Natija. “Ustoz AI” ilovasi foydalanuvchilarga turli kasb-hunar va umumta'lim yo'nalishlarini o'rganish imkonini taqdim etadi. Ilova orqali foydalanuvchilar kopirayting, buxgalteriya, veb-dizayn, robototexnika, sun'iy intellekt, mobil ilova yaratish, marketing, dizayn va tadbirkorlik kabi zamonaviy va talab yuqori bo'lgan kasblarni bepul egallash imkoniga ega bo'lmoqda (Chen, Chen & Lin, 2020). Shu bilan birga, odatda 1000–3000 AQSh dollari narxida bo'lgan kurslarni mutlaqo bepul o'zlashtirish imkoniyati yaratilib, yoshlar va talabalarning bilim olishdagi moliyaviy to'siqlari sezilarli darajada kamaytirilgan (Yoshlar ishlari agentligi, 2022).

Ilova shuningdek, o'quvchilarga fanlar bo'yicha bilimlarini mustahkamlash, yakuniy natijalarni baholash va erishgan yutuqlarini hujjatlashtirish imkonini beradi. Har bir muvaffaqiyatli yakunlangan kurs yoki dars uchun foydalanuvchilarga sertifikatlar beriladi va ular o'z bilim darajasini rasmiy ravishda tasdiqlashlari mumkin (Luckin et al., 2016). Shu bilan birga, eng yaxshi portfoliolar va loyihalarni yaratgan foydalanuvchilar uchun qimmatbaho sovg'alar va mukofotlar taqdim etiladi, bu esa o'quvchilarda raqobat va ijodiy faollikni rag'batlantiradi (Holmes, Bialik & Fadel, 2019).

Natijada, "Ustoz AI" ilovasi nafaqat bilim olish jarayonini interaktiv va oson qiladi, balki yoshlarni o'z qobiliyatlarini sinab ko'rishga, amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga va o'z natijalarini baholashga undaydi. Ilova foydalanuvchilarning mustaqil o'qish motivatsiyasini oshirish va ularni zamonaviy kasblarga tayyorlashda samarali vosita sifatida xizmat qilmoqda (Baker & Siemens, 2014; Zhou, 2020).

Muhokama. "Ustoz AI" loyihasi yoshlarning kasb-hunar va umumta'lim fanlarini o'rganishga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ilovaning bepul, qulay va zamonaviy formatda ishlab chiqilgani, shuningdek sun'iy intellekt asosidagi interaktiv o'qitish metodlari foydalanuvchining individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda bilim berish imkonini yaratadi (Luckin et al., 2016; Holmes, Bialik & Fadel, 2019). Bu yondashuv o'quvchilarda nafaqat mavzuni tushunish darajasini oshiradi, balki ularni mustaqil fikrlash, ijodiy faoliyat va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga rag'batlantiradi. Shu tariqa, ilova yoshlar orasida bilim olishga bo'lgan motivatsiyani sezilarli darajada kuchaytiradi.

Shuningdek, bunday mega loyihalarning sonining ortishi O'zbekistonda raqamli ta'lim tizimini rivojlantirishga xizmat qiladi. Yoshlar ishlari agentligi tomonidan amalga oshirilayotgan loyihalar — jumladan "Ibrat Academy", "Mutolaa", "Uzchess", "Qizlar akademiyasi" va aynan "Ustoz AI" — ta'limni raqamlashtirish, yoshlarni zamonaviy kasblarga tayyorlash va intellektual salohiyatini oshirishga yo'naltirilgan (Yoshlar ishlari agentligi, 2022). Shu bilan birga, "Ustoz AI" ilovasi orqali foydalanuvchilar qimmat kurslarni bepul o'rganish, sertifikatlar va mukofotlarni qo'lga kiritish imkoniyatiga ega bo'lib, bu yoshlar uchun bilim olish jarayonini yanada jozibador va erkin qiladi (Chen, Chen & Lin, 2020).

Loyihaning yana bir muhim jihati — o'quvchilarning ijodiy va amaliy faoliyatini rag'batlantirishdir. Ilovada portfoliolar yaratish va eng yaxshi loyihalar orqali qimmatbaho sovg'alar yutib olish imkoniyati mavjudligi yoshlar orasida raqobat, ijodiy izlanish va o'z ustida ishlashga bo'lgan qiziqishni oshiradi (Baker & Siemens, 2014). Bu esa nafaqat o'quvchilarni bilim olishga jalb qiladi, balki ularni real hayotdagi kasbiy muhitga tayyorlaydi.

"Ustoz AI" loyihasi shuningdek, ta'lim jarayonida individual yondashuvni kuchaytirish va bilimlarni mustahkamlashga katta hissa qo'shadi. Ilova foydalanuvchilarning o'quv faoliyatini kuzatib boradi, ularni xatolarini tuzatishga rag'batlantiradi va o'z bilim darajasini baholash imkonini

yaratadi (Zhou, 2020). Bu esa o'quvchilarda o'z-o'zini rivojlantirish, mas'uliyat va o'rganishga bo'lgan qiziqishni shakllantiradi. Shu nuqtai nazardan, loyiha nafaqat bir platforma sifatida, balki zamonaviy ta'lim tizimida motivatsion va interaktiv vosita sifatida ham muhim ahamiyatga ega.

Bundan tashqari, loyiha yoshlar manfaatini birinchi o'ringa qo'ygan holda amalga oshirilgani uchun Yoshlar ishlari agentligi direktori, senator Saudullayev Alisher Zafarovichga chuqur minnatdorchilik bildiriladi. Ularning tashabbusi nafaqat o'quvchilarning bilim darajasini oshirishga, balki ularning ijodiy faolligi va kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Shu tariqa, "Ustoz AI" ta'limning sifatini oshirish, yoshlarni zamonaviy kasblarga tayyorlash va raqamli ta'limni rivojlantirish bo'yicha O'zbekistonda ilg'or tashabbus sifatida ajralib turadi.

Natijada, "Ustoz AI" loyihasi nafaqat yoshlarning bilim olish qobiliyatini oshiradi, balki ularni ijodiy izlanish, kasbiy rivojlanish va o'z ustida ishlashga rag'batlantiradigan kompleks platforma sifatida namoyon bo'lmoqda. Bu esa, umuman olganda, mamlakatning raqamli ta'lim va kadrlar tayyorlash sohasidagi strategik maqsadlariga muvofiq keladi va kelajakda boshqa innovatsion ta'lim loyihalarining yaratilishiga ham turtki bo'lishi mumkin.

Xulosa. Ushbu tadqiqot "Ustoz AI" loyihasining ta'lim tizimidagi ahamiyati va foydaliligini tahlil qilgani natijasida bir qator muhim xulosalarga kelindi. Birinchidan, loyiha yoshlarning kasb-hunar va umumta'lim fanlariga bo'lgan qiziqishini sezilarli darajada oshirmoqda. Ilovaning bepul, qulay va zamonaviy formatda ishlab chiqilgani, shuningdek sun'iy intellekt asosidagi interaktiv o'qitish va o'yinlashtirilgan ta'lim metodlari o'quvchilarning bilim olish jarayonini qiziqarli va samarali qiladi (Luckin et al., 2016; Holmes, Bialik & Fadel, 2019).

Ikkinchidan, "Ustoz AI" orqali foydalanuvchilar odatda qimmat bo'lgan kurslarni bepul o'zlashtirish imkoniga ega bo'lib, bu yoshlar uchun ta'limdagi moliyaviy to'siqlarni bartaraf etadi (Yoshlar ishlari agentligi, 2022). Shuningdek, foydalanuvchilar o'z portfoliolarini yaratib, eng yaxshi natijalar uchun sovg'alar yutib olish imkoniyatiga ega bo'lishadi, bu esa ularni ijodiy faoliyat va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga rag'batlantiradi (Baker & Siemens, 2014; Chen, Chen & Lin, 2020).

Uchinchidan, loyiha o'quvchilarning bilim darajasini individual tarzda kuzatish, xatolarini aniqlash va ularni tuzatishda yordam berish orqali mustaqil o'rganish motivatsiyasini oshiradi (Zhou, 2020). Shu bilan birga, ilova yoshlarni zamonaviy kasblarga tayyorlash va ularni raqamli ta'lim tizimida samarali faoliyat ko'rsatishga yo'naltiradi.

Shu asosda, "Ustoz AI" nafaqat ta'lim jarayonini interaktiv va qiziqarli qiluvchi vosita, balki yoshlarni ijodiy izlanish, kasbiy tayyorgarlik va mustaqil bilim olishga rag'batlantiradigan kompleks platforma sifatida ajralib turadi. Loyiha O'zbekistonda raqamli ta'limni rivojlantirish va yoshlarni zamonaviy kasblarga tayyorlash bo'yicha ilg'or tashabbus sifatida e'tirof etilishi mumkin. Shu bilan birga, kelajakda platforma imkoniyatlarini kengaytirish va yangi fanlar hamda kasb-hunar

yo‘nalishlarini qo‘shish orqali foydalanuvchilar soni va ta‘lim samaradorligini oshirish istiqbollari mavjud.

Ushbu tadqiqot natijalari O‘zbekistonda raqamli ta‘lim va sun‘iy intellekt asosida bilim berishning samaradorligini oshirish, yoshlar salohiyatini rivojlantirish va ta‘lim tizimida innovatsion metodlarni tatbiq etishda muhim asos bo‘lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). *Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education*. Pearson.
2. Zhou, M. (2020). *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning*. Springer.
3. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning*. Boston: Center for Curriculum Redesign.
4. Yoshlar ishlari agentligi. (2022). *O‘zbekistonda yoshlar va IT sohasidagi loyihalar bo‘yicha hisobot*. Toshkent: Yoshlar ishlari agentligi.
5. Chen, L., Chen, P., & Lin, Z. (2020). *Artificial Intelligence in Education: A Review*. *IEEE Access*, 8, 75264–75278.
6. Baker, R., & Siemens, G. (2014). *Educational Data Mining and Learning Analytics*. In: *Learning Analytics*. Springer, New York, NY.
7. Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). *Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education*. Pearson.
8. Zhou, M. (2020). *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning*. Springer.
9. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning*. Boston: Center for Curriculum Redesign.
10. Yoshlar ishlari agentligi. (2022). *O‘zbekistonda yoshlar va IT sohasidagi loyihalar bo‘yicha hisobot*. Tashkent: Yoshlar ishlari agentligi.